

12. Letní škola
26. - 30. července 2021
Ekocentrum Loutí a také online

ROSTOU DĚTI JAKO DŘÍVÍ V LESE?

úterý 27. 7. 2021 8:30 - pátek 30. 7. 2021 13:30

Pokud budeme i nadále lpět na zastaralé koncepci vzdělávání jako pouhého předávání vědomostí, pak v lepší budoucnost lidstva nelze příliš doufat.

Marie Montessori

Pokud to není předávání znalostí, jaká je tedy role průvodce, pedagoga, vychovatele?

Hlavní dopolední přednášky se budou konat od úterý do pátku a jsou určeny všem. Od úterního do čtvrtečního odpoledne se konají dílny pro menší skupiny účastníků. **Každý účastník si vybírá jednu kontinuální dílnu na tři dny (úterý, středu a čtvrtek) a pro každý z těchto dní i jednu jednorázovou dílnu (tedy celkem tři).**

Rámcový program dne

7:30 - 8:30	snídaně
8:30 - 8:55	ranní zpívání
9:00 - 12:00	přednáška (vč. zahájení, přestávky a diskuze)
12:00 - 13:30	oběd
13:30 - 15:30	jednorázové dílny
16:00 - 18:00	kontinuální dílny

18:00 - 19:30	večeře
20:00 - 20:30	plénum - setkání s lektory
od 20:30	volno a večerní program

- [Hlavní přednášky](#)
- [Jednorázové dílny](#)
- [Kontinuální dílny](#)
- [Shrnutí online programu](#)
- [Plénum a kulaté stoly](#)
- [Doprovodný program](#)

HLAVNÍ PŘEDNÁŠKY

úterý 27. 7. 2021 a čtvrtek 29. 7. 2021

Petra Jäger: Děti rostou jako dříví v lese - ZÁROVEŇ STREAMOVÁNO ONLINE

Připravujeme děti na život nebo na školu? Příroda je základní potřebou dětství. V přírodním prostředí děti najdou vše, co podporuje jejich celostní rozvoj. Představitost, tvořivost, komunitu, ekologické uvědomění, motorické dovednosti, vývoj jazyka, vnímání a smyslovou stimulaci, čas na aktivitu i odpočinek... To vše a mnohem více nabízí les jako prostor pro učení. Petra Jäger bude hovořit o svých zkušenostech s dětmi z lesních školek a společně budeme hledat odpovědi na otázky rodičů, které byly v průběhu let podobné. Proč bych měl/a dát své dítě do lesní školky? Proměny dětství. Co bylo v minulosti lepší? Naučí se dítě vše, co bude potřebovat pro školu?

Mezi další témata, kterým se bude Petra Jäger věnovat, budou patřit zejména: Základní dovednosti místo per a nůžek. Učíme se pro život, ne pro školu. Udržitelnost také v srdci. Velký poklad spočívající v možnosti být venku. Nezávislost. Les je plný slov, jazyk musí být zábavný. Zkušenosti a vzpomínky současných rodičů jako dětí v přírodě, zapojení rodičů v lesním vzdělávacím konceptu.

Petra Jäger *trávila v dětství hodně času venku, kde získala pocit jistoty i znalosti. Již téměř 30 let pracuje v lesní školce Waldkindergarten Flensburg v Německu, kterou založila se svou přítelkyní Kerstin Jebesen. Tato školka byla první veřejně uznávanou lesní školkou v Německu. V koncepci zůstala dodnes věrná svým kořenům a myšlence, že*

“méně je často více”. Během svého působení v ní absolvovala další školení v systemické terapii. Stala se poradkyní mnoha vznikajícím lesním školám v Německu i v zahraničí. Jako lektorka založila spolu s italským kolegou Lorenzem Filippi organizaci "Treecanopy", pod níž nabízejí semináře a projekty Erasmus na různá témata přírodního vzdělávání. Společně s Lorenzem Filippi a Nadjou Hillgruber (Švýcarsko) založili platformu "Mezinárodní federace lesních mateřských škol", která shromažďuje a sdílí mnoho různých informací o přírodním vzdělávání.

Tlumočení z německého do českého jazyka: Timo Daneš.

středa 28. 7. 2021

Nadja Hillgruber: Klíčové principy přístupu k dětem a jejich rodičům při vzdělávání v přírodě - ZÁROVEŇ STREAMOVÁNO ONLINE

Přednáška osvětluje hlavní principy sdružení ERBINAT, které vypracovala skupina odborníků na děti a přírodu. Jsou to spokojenost (wellbeing), spojení s přírodou, sociální učení, zapojení všech smyslů, příroda jako prostor pro svobodný pohyb, vědomé zacházení s rizkem. Přestože Švýcarsko a Česká republika mají rozdílné vzdělávací systémy, mohou tyto principy sloužit jako inspirace pro české školky. Mohou být chápány jako vodítko a podpořit i zkušené přírodní pedagogy v reflexi nebo inspirovat nováčky při formulování zásad vlastní vzdělávací koncepce.

***Nadja Hillgruber** je přírodní pedagožka, šéfredaktorka digitálního časopisu "Nature Flow", členka správní rady a projektová manažerka projektů v oblasti přírody v družstvu Feuervogel zaměřeném na přírodní vzdělávání ve Švýcarsku. Je spoluiniciátorkou „Mezinárodního dne lesních mateřských škol“, který je slaven každý rok 3. května, a hnutí #FKIFF (Forest Kindergarten International Federation).*

Tlumočení z německého do českého jazyka: Gabriela Clareboets.

pátek 30. 7. 2021

Nadja Hillgruber: Význam zahrad v předškolním vzdělávání - ZÁROVEŇ STREAMOVÁNO ONLINE

„Když pracuji rukama, ve skutečnosti se dotýkám vnějšího světa, skrze to se pro mě vytváří spojení se vším, co je kolem nás.“ Marion Salzmann
Přednáška nastíní přínos a význam zahrad v předškolním a školním vzdělávání a příklady projektů vzdělávání v zahradě ve Švýcarsku. Jedním příkladem je Komunitní zahrada Erdvogel. Tento projekt byl zahájen v listopadu 2020. Komunita čítá 20 rodin, které mají pronajaté pole o rozloze 2000 metrů čtverečních. Komunitní zahradničení podporuje rozvoj sociálních vztahů.' Další příkladem je první Montessori škola ve východním Švýcarsku, která zahájí svůj provoz 1. srpna 2021. Cílem je "vzdělávání s nadhledem" a s podporou

moderní pedagogiky. K tomu škola řadí i pravidelnou péči o školní zahrady a každý týden jedno lesní odpoledne, což zajistí, že děti naleznou aktivní vztah k přírodě. Děti se učí ve věkově smíšené skupině. Tato škola využívá ve vzdělávání principů komunity.

Johana Passerin pak bude referovat o významu zahrady ve vzdělávacím konceptu lesní mateřské školy Hvězdy v lese.

JEDNORÁZOVÉ DÍLNY

***Pro každý den si účastník vybírá jednu jednorázovou dílnu,
úterý - čtvrtek 13:30 - 15:30***

úterý, středa

**J1 Martina Březinová: Jak si udělat pořádek v papírech - VE STŘEDU
ZÁROVEŇ STREAMOVÁNO ONLINE**

„Papíry, papíry a zase papíry..“. Chcete v klidu spát a neprobouzet se s pocitem hrůzy, co jste ještě neudělali? Chcete být připraveni na certifikaci či inspekci a nestresovat se? Nosit svou školku v hlavě a muset si pamatovat detaily je tak vyčerpávající a náročné, že pro ředitele či ředitelku školky je vyhoření reálnou hrozbou. Na semináři se dozvíte, kde začít, co už všechno máte, jak si zorganizovat administrativu, kde získávat informace a jak mají konkrétní „papíry“ vypadat. Martina Březinová vás provede tím, jak najít smysl v tom, co děláte, a tím získat znovu klidný spánek, čas na sebe i svou rodinu.

***Martina Březinová** je ředitelka lesní mateřské školy Lesmír a lesního klubu Lewandulka, které úspěšně prošla jak certifikací dle Standardů kvality, tak kontrolou České školské inspekce. Je členkou poradního orgánu ALMŠ Skupiny pro kvalitu a dlouhodobě spolupracuje s ALMŠ na různých projektech (např. Učíme řemesla).*

středa, čtvrtek

J2 Klára Řehová: Figurky z ovčího rouna

Klára Řehová vás provede základy filcování suchou technikou, pomocí filcovací jehly. Vytvoříte si skřítku z ovčího rouna o velikosti cca 15 cm. Skřítek může mít více využití např. hračka, či pedagogická pomůcka – může např. kolovat při ranním kruhu a pomoci postupně každému dítěti říct, co zažilo nebo na co se těší nebo být součástí stolku ročních dob, který je krásným způsobem, jak dětem přiblížit rytmus a přírodní cyklus roku.

Náklady na materiál budou činit cca 200 Kč. Obvykle materiál platí sami účastníci, tentokrát pokryje 100 Kč za každého účastníka ALMŠ a to díky grantové podpoře SFŽP.

Klára Řehová již osmým rokem tvoří z ovčího rouna. Pracuje pro obchod Dobroděj, který nabízí potřebný materiál, vede individuální hodiny a tvořivé dílny pro děti i dospělé. Oceněním a úspěchem pro ni je, když jsou účastníci spokojeni s procesem tvoření a následně i se svým vytvořeným dílem. Na 10. Letní škole byla z její tvorby nadšená i Helle Heckmann :-). Inspiraci čerpá z keltského kola roku, přírody, rituálů, pohádek atd., nejvíce však její tvorbu ovlivňuje každodenní život. S její tvorbou se můžete setkat na jarmarcích a tvořivých dílnách.

úterý, čtvrtek

J3 Olga Závadová a Alice Hlaváčková: Zpěv a tvoření

V hudebně-tvořivé dílně Hrnečku vař! se můžete přenést do kouzelného světa pohádek. Ola a Alice vás provedou příběhem, při jehož vyprávění si vyzkoušíte nejen práci s ovčí vlnou a vyrobíte si něco malého pro radost, ale také si zazpíváte různé tematické písničky (lidové, pentatonické i autorské). Cestou si můžete zahrát na jednoduché nástroje a pentatonické flétny (máte-li, přivezte si, nebo vám je zapůjčí). Můžete se těšit na praktické ukázky muzicírování s dětmi v prvním sedmiletí a třeba si i společně zatančíte.

Olga Závadová vystudovala SPgŠ v Praze obor Učitelství pro MŠ a později tentýž obor na PedF UK. Pracovala ve WMŠ na Praze 3, kde nejprve vedla kroužek hry na zobcovou flétnu, pak zde působila i jako učitelka. Absolvovala seminář Waldorfské pedagogiky pro učitelky mateřských škol a kurz Respektovat a být respektován. Spoluzaložila Klub rodičů a dětí Dvorek na pražském Břevnově, kde se setkávají rodiče s miminky. Spolu s Alicí Hlaváčkovou vedla program pro maminky s dětmi Na houpacím koni. O několik let později založila ve Studiu Paleta Klub Hnízdo, jehož je lektorkou. Vede dětský orchestr FUFU Band a pěveckou skupinu Tralalom v KC Nasedím, sousedím v Praze 6.

Alice Hlaváčková absolvovala obory Judaistka a Psychosociální vědy na HTF UK, obor Speciální pedagogika na TUL a kurz léčebné pedagogiky při Svobodné speciální škole JAK. Pracovala jako učitelka ve WMŠ Dusíkova a jako speciální pedagog v ZŠ a SŠ Waldorfské na Opatově. Během mateřské dovolené se podílela na vedení MC při WMŠ Koněvova, kde také vyučovala hru na pentatonickou flétnu. Čtyři roky pracovala v sociálně-terapeutickém zařízení pro mentálně postižené dospělé (Foyer Les Sources) poblíž francouzského Colmaru, kde vedla výtvarný ateliér. Tam jí také okouzila terapeutická metoda Presselových masáží, kterou ve Francii vystudovala a po svém návratu začala praktikovat v České republice.

úterý, středa, čtvrtek

J4 Nadja Hillgruber: Příprava přírodních barviv z rostlin (úterý a středa)

V této dílně znovu objevíte staré vědomosti, přírodní recepty a techniky barvení tkanin přírodními barvivy. Vyzkoušíte si drcení surovin, míchání a tisk. Dozvíte se o technikách ukládání barviv, vynaleznete nové barvy a vytvoříte barevné nástroje založené na zásadách přírodní pedagogiky. Stanete se umělcem vytvářejícím proměnlivé barevné obrázky, znovu zažijete hodnotu barev a zjistíte, že sestavení a výroba vlastní sady barev netrvá dlouho.

J4: Nadja Hillgruber: Zvířecí stopy (čtvrtek)

Naše lesy jsou živé. Tráví v nich život velká i malá zvířata, často plachá, zřídka viditelná. Během dílny se budeme snažit vcítit do jejich života a naučit se hodně o jejich chování a stanovištích. Pracovat budeme hravě a s využitím přírodních materiálů.

***Nadja Hillgruber** je přírodní pedagožka, šéfredaktorka digitálního časopisu „Nature Flow“, členka správní rady a projektová manažerka projektů v oblasti přírody v družstvu Feuervogel zaměřeném na přírodní vzdělávání ve Švýcarsku. Je spoluiniciátorkou „Mezinárodního dne lesních mateřských škol“, který je slaven každý rok 3. května, a hnutí #FKIFF (Forest Kindergarten International Federation).*

Tlumočení z německého do českého jazyka: Gabriela Clareboets.

úterý, středa, čtvrtek

J5 Johana Passerin: Land Art a volná hra

Vrací se oblíbená tvůrčí dílna z let 2013-2015, při níž se zrodil Starý datel, pasovací hůl používaná na Sletech Asociace. Tentokrát bude dílna zaměřená kromě samotného hledání materiálu a tvorby také na tematiku dětské hry s přírodním materiálem. Jednou z forem svobodné dětské hry v přírodě je stavění struktur z přírodnin. Můžeme to považovat za umění ve smyslu Land Artu? Nebo je to něco jiného? Proč je důležité, aby děti tuto hru mohly zažívat? Účastníci si budou moci vyzkoušet tuto formu dětské hry, reflektovat své pocity, vytvářet a odevzdávat přírodě; dozvědí se, jaké místo má umění v EVVO.

***Johana Passerin**, členka Rady a Skupiny pro kvalitu ALMŠ, působí v lesních školkách od roku 2010. V roce 2014 ukončila studium waldorfské pedagogiky. Spoluzaložila a vede lesní klub Hvězdy v lese. Cestuje a navštěvuje zahraniční inovativní mateřské školy zejména na severu Evropy. Poskytuje konzultace a nabízí kolegiální poradenství. Ve svých přednáškách se věnuje tématům volná hra, potřeby malého dítěte, svátky a tradice, písně a říkadla a lidová slovesnost v předškolním vzdělávání. V roce 2020 absolvovala studium speciální pedagogiky předškolního věku na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde pokračuje ve studiu navazujícího magisterského oboru Muzikoterapie.*

úterý, středa

J6 Veronika Kaločová: Blátivý workshop

Země, voda, bláto. Na workshopu se dozvíte odpovědi na otázky, proč nás bláto láká, co s námi dělá, a k čemu ho můžeme prakticky využít. Workshop bude inspirací pro hlavu, tělo i mysl. Budete společně tvořit, malovat a zkoumat.

Veronika Kaločová vystudovala SPGŠ a UK Učitelství VV. V letech 2010 - 2013 působila jako průvodkyně v LK Šárynka, nyní je průvodkyní v LK Klenička. Při práci s dětmi využívá svých zkušeností např. s artefietikou, žonglováním, tancem hoolahoop. Je pořadatelkou přírodních slavností, tvůrkyní interaktivních divadélek, komunitní lesní družiny a keramického ateliéru, kde se hlína nevypaluje v peci, ale ožívá v rukou dětí a znovu a znovu vypráví různé příběhy.

úterý a čtvrtek

J8 Blanka Dymáčková a Veronika Formánková: Práce s příběhem o Smolíčkovi

Dramatická výchova v MŠ jako efektivní nástroj v ochraně přírody a životního prostředí. Během dílny se s lektorkami seznámíte s teoretickými východisky použití dramatické výchovy v předškolní pedagogice. Zažijete jeden strukturovaný program vycházející ze známého příběhu O Smolíčkovi. Víme, že dramatická výchova je efektivní metodou vzdělávání. Poskytuje dětem bezpečné prožitky skrz hru. Pojdte si s námi "obout botky" Smolíčka (nebo kopýtko jelena) a vkročit do lesa her. V závěru dílny vznikne soubor dramatických her a cvičení, které si můžete odnést do všech koutů naší lesoškokové rodiny.

Bc. Blanka Dymáčková, DiS. vystudovala učitelství pro MŠ na UK specializace dramatická výchova. Podnětem k výběru této specializace byla zkušenost s dramatickou výchovou ve skautingu, kde pracovala s dětmi mladšího školního věku, nyní předškolního věku. V rámci Ymca vedla 3 roky dramatický kroužek pro předškoláky a mladší školáky. Je zakladatelka, ředitelka a průvodkyně LMŠ Kulíšek v Kralupech nad Vltavou.

MgA. Bc. Veronika Formánková vystudovala DAMU v Praze, obor Dramatická výchova a bakalářský program Učitelství v MŠ na ZČU v Plzni. Je zakladatelkou, ředitelkou a průvodkyní Lesní mateřské školy Větvicka v Plzni. Živila se různě, několik let jako herečka a spoluautorka divadla pro děti. V současné době je pohlcená předškolní pedagogikou ve své lesní školce a provázením svých dvou vlastních dětí, které jsou v pubertě...

čtvrtek

J9 Tomáš Kraken Krákora: Bushcraft - umění dobrého vybavení

Součástí umění být venku je dobré vybavení. Nemusí to ale znamenat těžký batoh plný věcí. Na dílně si ukážete vychytávky do terénu a jejich mnohostranné využití. Jak se skrýt před nečekaným deštěm? Jak si sestavit lékárničku? Jak rozdělat oheň? Jaké nože patří do ruky dětem? Jak se dá vyřešit nedostupnost pitné vody? Každý si prakticky vyzkouší stavbu přístřešku v různém terénu a sestaví si seznam užitečných věcí do batohu s cílem nenosit, co nepotřebujete. Naučíte se, k čemu všemu lze použít jednoduché věci jako je pončo nebo lano. Pokud se vám bude nějaké vybavení líbit, bude možné si jej rovnou pořídit či objednat se slevou u stánku Bushcraft na tržišti Letní školy.

středa

J10 Tereza Valkounová a Timo Daneš: Základy přírodní pedagogiky

Pedagogická práce v přírodě má svá specifika a vyžaduje, aby průvodce byl připravený a dokázal zvolit vhodné prostředí, měl určité minimální přírodovědné, pedagogické a psychologické znalosti. Nestačí prostě děti odvést do lesa a očekávat, že tím je zajištěno vzdělávání. Cílem dílny je ukázat účastníkům, kteří již nějakou zkušenost se vzděláváním dětí v přírodě mají, základy přírodní pedagogiky, která spočívá v porozumění působení lesa a přírody na rozvoj dítěte, pochopení principu a významu volné hry.

PhDr. Tereza Valkounová, PhD. vystudovala učitelství biologie a občanské výchovy. V rámci doktorského studia primární pedagogiky se dostala na téměř dvouletou stáž do Německa, kde rozšířila svůj obzor o koncept udržitelného rozvoje, v praktickém podání o lesní mateřské školy. V roce 2010 spoluzaložila Asociaci lesních mateřských škol (ALMŠ) a od té doby ji vede. Věnuje se zejména advokační činnosti, marketingu, firemnímu fundraisingu, lektorování vybraných seminářů a zastupuje ALMŠ navenek.

Timo Daneš - tlumočnický, produkční v kultuře i zahradník. Ve své činnosti propojuje pestré zkušenosti z pětileté průvodcovské činnosti v mateřské škole s velikou vášní pro přírodu a její moudrost. Již mnoho let nejen v Asociaci lesních mateřských škol tlumočí přednášky i kurzy předních lektorů a odborníků v oblastech přírodní, waldorfské či intuitivní pedagogiky.

KONTINUÁLNÍ DÍLNY

Účastník si vybírá pouze jednu kontinuální dílnu, kterou bude navštěvovat po všechny tři dny, úterý, středa, čtvrtek 16:00 – 18:00.

K1 Petra Jäger: Radostné učení pro život – předškolní příprava v lesní školce

K tématu předškolní práce v lesní školce se objevují stále stejné otázky, ale odpovědi na ně se vyvíjejí. Je koncept zaměřený na děti slučitelný s požadavky rodičů, vychovatelů, školy a v konečném důsledku také naší společnosti? Jak my, jako pedagogická síla, můžeme odhadnout své limity, a jak můžeme reagovat na výkonnostně zaměřený přístup rodičů? Řadu odpovědí dostaneme, pokud porozumíme pozvání přírody učit se a budeme vnímat nadšení dětí jako jejich průvodci. V tomto workshopu dostanete praktické podněty, které poslouží jako základy pro diskusi a sdílení. K tomu nám pomohou zkušenosti lesní školky ve Flensburgu.

***Petra Jäger** trávila v dětství hodně času venku, kde získala pocit jistoty i znalosti. Již téměř 30 let pracuje v lesní školce Waldkindergarten Flensburg, kterou založila se svou přítelkyní Kerstin Jebesen. Tato školka byla první veřejně uznávanou lesní školkou v Německu. V koncepci zůstala dodnes věrná svým kořenům a myšlence, že "méně je často více". Během svého působení v ní absolvovala další školení v systemické terapii. Stala se poradkyní mnoha vznikajícím lesním školkám v Německu i v zahraničí. Jako lektorka založila spolu s italským kolegou Lorenzem Filippi organizaci "Treecanopy", pod níž nabízejí semináře a projekty Erasmus na různá témata přírodního vzdělávání. Společně s Lorenzem Filippi a Nadjou Hillgruber (Švýcarsko) založili platformu "Mezinárodní federace lesních mateřských škol", která shromažďuje a sdílí mnoho různých informací o přírodním vzdělávání.*

Tlumočení z německého do českého jazyka: Gabriela Clareboets / Timo Daneš.

K2 Petra Fojtová a Táňa Niklová: Šití funkčního oblečení z recyklovaných materiálů a merino vlny

K dobrému vybavení průvodce patří bezesporu funkční prádlo, teplé rukavice, čepice a nákrčník. Všechno je ale tak drahé! Chcete si udělat radost a ušít si své originální funkční oblečení nebo doplňky? Netroufáte si na to sami nebo nemáte doma dost času a prostoru? Přidejte se k Aleně, která vás naučí, jak přešívát staré svetry na rukavice, čepice, kukly či ponožky. Budete mít dost času si ušít tričko, tílko či legíny z merino vlny. K dispozici budou klasické stroje i overlocky. Dílna je vhodná i pro úplné začátečníky, stačí mít chuť tvořit. Cena materiálu se bude odvíjet od toho, co si budete chtít ušít.

Petra Fojtová je celoživotní kreativec. Od malička ráda tvoří a zkouší nejrůznější techniky. Po dlouhých letech tvoření z fima, keramiky, korálků a malování na vše možné pro své potěšení a relaxaci se při mateřské začala čím dál tím více věnovat šití a šije pod vlastní značkou *Alter-Native*. Aktuálně vyučuje výtvarnou výchovu a přírodopis v rodinné komunitní škole, kde také vede dva výtvarné kroužky.

Táňa Niklová vystudovala uměleckou školu a roky se věnovala počítačové grafice. Když ale díky svým dětem objevila prostředí lesních školek, propadla kouzlu pobytu venku v každém počasí, smyslů-plného vzdělávání sebe i dětí a sounáležitosti v tomto barvitém okruhu lidí. Od roku 2017 pracuje jako průvodkyně v lesním klubu a od roku 2018 jako členka týmu ALMŠ zajišťuje grafické výstupy a vypomáhá s produkcí. Již téměř deset let se věnuje také šití oděvů pod vlastní značkou Mamabear.

K3 Pavla Štindlová: Finanční řízení v praxi - ONLINE ZOOM (je možné připojit se i z Letní školy)

Dílna je určena pro všechny, kteří se potýkají s řízením chodu organizace a jejich finančních toků. Dozvíte se, co je, a co není finanční řízení. Jaké jsou znaky udržitelného rozpočtu, jak jej sestavit a sledovat jeho čerpání. Dílna je zaměřena prakticky, proto budete potřebovat vlastní počítač a tabulkový procesor (Excel nebo Google tabulky), a je určena spíše méně zkušeným.

Pavla Štindlová má v ALMŠ na starosti finance a související pracovněprávní problematiku, řízení grantových projektů a GDPR. O finance a cashflow se stará také ve dvou členských organizacích, a několika dalším poskytuje konzultace zejména v oblasti sestavování udržitelného rozpočtu a pracovněprávní problematiky. V minulosti působila v neziskovém sektoru i firemní sféře.

K5 Alena Laláková: Rodinné systémy

Ve školkách pracujeme nejen s dětmi, ale také s jejich rodinami. Proto je dobré vědět, jak fungují rodinné systémy, a jak můžeme rodiny a potažmo jejich děti podpořit. Dnes jsou všechny podoby rodiny možné, ale ne všechny jsou pro dítě užitečné. Pro rodinnou terapii je blízká definice rodiny jako sociálního systému, který tvoří vztahy mezi jejími jednotlivými členy. Dílna se zaměří na vývoj jedince v rodině, která je chápána jako sociální děloha, v jejímž vnitřním prostoru může jedinec dozrávat na psychické úrovni. Středem zájmu budou komunikační jazyk rodiny (slova-obsah-význam) jako určující prvek pro deformitu či zdravý vývoj jedince, struktura rodiny nerespektující přirozené hranice mezi rodinnými subsystemy, její pravidla a očekávání, nevhodné výchovné styly v rodině i strategické hry v ní, jako je spojenectví, přehnaná náklonnost, konflikt nebo

odklon. Pozornost bude zaměřena na strategie zvládnání zátěže v rodině, stresové pozice, symptomy rodiny, udržující prvky, a na hledání vnitřních zdrojů rodiny. Předobrazem bude naše vlastní zkušenost.

Alena Laláková, členka Rady ALMŠ a jejího poradního orgánu Skupiny pro kvalitu, zakladatelka a ředitelka organizace Jeden strom z.ú, je vystudovaná etopedka a rodinná terapeutka. Absolvovala dva sebezkušenostní psychoterapeutické výcviky, v integrativní rodinné terapii a SUR, a mnoho dalších vzdělávacích projektů. Vlastně je pořád od svých šesti let nepřetržitě v nějakém vzdělávání. Baví ji objevovat svět vnější i vnitřní. Věří v proaktivitu a sílu dětské fantazie. Kromě toho miluje hory, kolo, jógu a svou rodinu. Odsud bere svou nevyčerpatelnou energii.

K6 Tatjana a Pavel Kopřivovi – Respektovat být respektován

Kontinuální dílna s autory knihy Respektovat a být respektován je jedinečnou možností, jak se dozvědět o jejich populárním konceptu více.

Jak připravovat děti pro demokracii

Dozvíte se, jak přibírat děti ke spurozhodování a vést je k zodpovědnosti. Budete přemýšlet a zkoušet, čím při komunikaci s dětmi nahradit příkazy, pokyny a zákazy, které oddalují přijetí zodpovědnosti a budují závislost na autoritě.

Vytváření dohod a pravidel

Smysluplná a srozumitelná pravidla, na jejichž vytváření se podílejí všichni, kterých se pravidla mají týkat, přispívají k naplnění potřeby bezpečí a férovosti. Vyzkoušíte si, jak pravidla společně vytvářet a jak s nimi dál pracovat.

Komunitní kruh a škola

Komunitní kruh je metodou, která pomáhá budovat ve společenství dospělých i dětí důvěru a dobré klima a přispívá k sociálnímu, emočnímu a morálnímu rozvoji. Tatjana a Pavel vás provedou tím, jak komunitní kruh zavádět a používat. Podle časových možností a zájmu účastníků bude možnost se věnovat také tématům emocí a oceňování.

Manželé Tatjana a Pavel Kopřivovi jsou psychologové, spoluautoři přístupu a knihy Respektovat a být respektován. Tento koncept výchovy, komunikace, motivace a vztahů šíří prostřednictvím kurzů více než 20 let mezi rodiče, učitele a veřejnost. Žijí spolu 37 let, vychovali pět dětí a bydlí na Valašsku, v Bystřici pod Hostýnem.

K7 Kateřina Čiháková: Badatelské učení s radostí

Na workshopu se ponoříte do kapradí, loňského listí i pod hladinu. Budete hledat malé i velké živáčky a breberky, vymýšlet jim jména, pozorovat jejich stopy i skrýše a napodobovat jejich zvuky a pohyby. Vyzkoušíte si, jak lze s dětmi sdílet radost z poznávání přírody s využitím metody plynulého učení J. Cornella (flow learning) a

jak si naplánovat a provést „výzkum“ s malými badateli metodou Talking and Thinking Floorbooks. Budete diskutovat o tom, jaké dovednosti a postoje můžete cíleně rozvíjet u předškolních dětí, a které činnosti v rámci badatelského cyklu děti samy vyhledávají.

***Kateřina Čiháková** bere děti a dospělé ven a snaží se je přivést k tomu, aby se dívali kolem sebe. Potkáte ji nejčastěji na louce nebo v lese hlavně na Říčansku. Absolvovala obor Ochrana životního prostředí na PŘF UK, a byla u zrodu lesního klubu Pramínek. Vede přírodovědný kroužek a učí přírodopis na 2. stupni. V Muzeu Říčany se věnuje vzdělávání učitelů v badatelsky orientovaném vyučování a místně ukotveném učení. Strká prsty do revizí RVP pro přírodovědné obory a projektu Učíme se venku.*

Letní školy v letech 2019, 2021 a 2022 budou z rozhodnutí (č. 14541862) ministra životního prostředí podpořeny ze Státního fondu životního prostředí v rámci výzvy 4/2018 (NP ŽP).

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

ONLINE PROGRAM

Letos poprvé chystáme i online živé přenosy z Letní školy.

Těm, kteří nemohou přijet, nabízíme:

- čtyři přednášky hlavních hostů Petry Jäger a Nadji Hillgruber (live streaming)
- jednorázová dílna Jak si udělat pořádek v papírech (live streaming)
- třídílná kontinuální dílna Finanční řízení v praxi (online Zoom s možností kladení otázek)

Úterý 27. 7. 2021 a čtvrtek 29. 7. 2021

[Petra Jäger: Děti rostou jako dříví v lese](#)

Středa 28. 7. 2021

[Nadja Hillgruber: Klíčové principy přístupu k dětem a jejich rodičům při vzdělávání v přírodě](#)

Pátek 30. 7. 2021

[Nadja Hillgruber: Význam zahrad v předškolním vzdělávání](#)

Středa 28. 7. 2021

[Martina Březinová: Jak si udělat pořádek v papírech](#)

Úterý - čtvrtek 27. - 29. 7. 2021

[Pavla Štindlová: Finanční řízení v praxi](#)

Přesné časy najdete na začátku stránky v tabulce "[Rámcový program dne](#)".

PLÉNUM A KULATÉ STOLY

ÚTERÝ - ČTVRTEK 20:00 - 20:30, místa budou upřesněna na Letní škole

Večerní plénum - prostor pro setkání s lektory, příležitost popovídat si o tom, na co během přednášky či dílny nebyl čas.

Kulaté stoly:

- úterý: **Petra Jäger & Tereza Valkounová: Jakým jazykem mluví příroda?** O volné hře a tom, že dospělí v přírodě nemusí dětem nic říkat, příroda to řekne za něj.
- středa: **Tereza Valkounová & Magda Kvítková: Legislativní překážky lesních školek.** Diskuze zejména pro začínající koordinátory a průvodce o tom, co brání EVVO a co s tím můžeme dělat.
- čtvrtek: **Johana Passerin: Příroda a kultura.** Děti v lesních školkách nerostou jako dříví v lese, kultura cíhá na každém kroku resp. v každé pohádce, říkance a rituálu.

DOPROVODNÝ PROGRAM

- Koncert kapely [Světloamat](#)
- Tombola
- Posezení u ohně (hudební nástroje s sebou :-))
- Tržiště na míru - zajímavý a pečlivý výběr knih, oblečení, ekodrogerie, šperků, papírnictví a vybavení do přírody
- Swap - máte-li doma pěkné kousky oblečení, které smutně leží ve Vaší skříni a někomu by ještě mohly udělat radost, vezte je s sebou.

V Loutí není obchod ani bankomat. Hotovost se Vám bude hodit na kávu a svačiny a zejména na tržišti, které Letní škola ještě neviděla.